

PARTER

Sökande

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Motparter

AA

BB

DOMSLUT

Betalningsskyldighet till staten

AA ska betala en sanktionsavgift om 40 000 kr.

BB ska betala en sanktionsavgift om 40 000 kr.

YRKANDEN M.M.

Finansinspektionen har yrkat att **AA** respektive **BB** ska betala en sanktionsavgift om 40 000 kr.

AA och **BB** har vidgått att de har genomfört de aktuella transaktionerna men motsätter sig att betala sanktionsavgifter. De har även ifrågasatt sanktionsavgifternas storlek.

GRUNDER M.M.**Finansinspektionen**

AA och **BB** genomförde på värdepappersmarknaden i Stockholm den 20–22 december 2023 transaktioner i Haki Safety AB (ISIN SE0000122673) där de i samförstånd lade matchande order. Transaktionerna gjordes mellan en samägd privat depå och en bolagsdepå tillhörande Sound Invest AB som kontrollerades av parterna. Transaktionerna i den privata depån registrerades av **AA** medan transaktionerna i bolagsdepån registrerades av **BB**.

Den 20 december 2023 placerade **AA** vid tre tillfällen säljorder via den privata depån. Kort efter respektive säljorder placerade **BB** köporder via bolagsdepån. Orderna gick till avslut mot varandra med totalt 15 000 aktier till ett värde om 315 000 kr. Transaktionerna motsvarade 47,9 procent av den totalt dagsomsättningen i aktien.

Den 21 december 2023 placerade **AA** en säljorder via den privata depån. Kort efter hans säljorder placerade **BB** en köporder via bolagsdepån. Orderna gick till avslut mot varandra med 1 000 aktier till ett värde om

20 700 kr. Transaktionerna motsvarade 8,7 procent av den totala dagsomsättningen i aktien.

Den 22 december 2023 placerade **AA** en köporder via den privata depån. Kort före hans köporder placerade **BB** en säljorder via bolagsdepån. Orderna gick till avslut mot varandra med 16 500 aktier till ett värde om 346 500 kr. Transaktionerna motsvarade 61,5 procent av den totala dagsomsättningen i aktien.

Transaktionerna kännetecknas av att två samverkande parter nästan samtidigt har lagt köp- och säljorder med motsvarande kvantitet och pris (improper matched orders). Transaktionerna har eller kan förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktierna.

Transaktionerna framgår av bilaga 1.

AA och **BB**

Transaktionerna utgör inte en överträdelse av förbudet mot marknadsmanipulation. Transaktionerna har inte påverkat aktiekursen i Haki Safety AB. Orderna lades mycket noggrant så att ingen förändring av aktiekursen skulle ske, varken uppåt eller nedåt. Det finns inte heller någon som har vare sig vunnit eller förlorat på transaktionerna, och tredje man har inte påverkats av transaktionerna.

Finansinspektionen har felaktigt hävdats att någon verklig förändring av ägandet i aktien inte kan anses ha skett. Den samägda depån är en depån för Aktiesparkklubben Sound Invest med ca 100 medlemmar, bl.a. **AA** och **BB**. **AA** och **BB** är valda som företrädare för aktiesparkklubben, men har inte något stort innehav av klubbens andelar. Flera av medlemmarna äger betydligt fler andelar än vad **AA** och **BB** gör. Aktiesparkklubben drivs som ett enkelt bolag där tre företrädare har en samägd depån där

aktiesparklubbens affärer görs. Den andra parten i de aktuella transaktionerna är Sound Invest AB, ett aktiebolag som bildades som komplement för att kunna utföra tjänster åt aktiesparkklubben. AA och BB valdes av årsstämman som styrelseledamöter i bolaget. Med beaktande av att aktiesparkklubben har ett stort antal medlemmar, och AA och BB endast har ett litet innehav av andelar i aktiesparkklubben måste det anses ha skett en ägandeförändring för aktierna i de aktuella transaktionerna.

Syftet med transaktionerna var inte att manipulera marknaden. Det enda syftet var att förenkla deklarationen avseende transaktionerna för aktiesparklubbens medlemmar genom att nollställa skatten för 2023. Sound Invest AB ställde upp som motpart enbart för att hjälpa aktiesparkklubben att nå sitt syfte. Båda parterna var överens om att affärerna endast skulle genomföras om det kunde ske utan kurspåverkan.

AA och BB har följt Haki Safety AB under en lång tid. Bolaget kännetecknas av att det periodvis är väldigt låg respektive hög handel i bolagets aktier. Man kan därför inte säga att de aktuella transaktionerna medfört ovanligt hög handel.

Finansinspektionen har möjlighet att avstå ingripande om överträdelsen är ringa eller om det finns ursäktliga omständigheter, vilket det finns i det här fallet. Det handlar om enstaka transaktioner som inte lett till någon konkret effekt på marknaden eller vinst för AA, BB, Haki Safety AB, eller någon annan. Man har varit noggrann med att inte påverka börsen genom transaktionerna. AA och BB har aldrig begått någon överträdelse tidigare, och har aktivt samarbetat med Finansinspektionen under utredningen. Efter händelsen har aktiesparkklubben tagit beslut om att den här typen av transaktioner inte längre får genomföras för att undvika att liknande situationer uppstår.

Skulle domstolen bedöma att en överträdelse skett har AA och BB synpunkter på storleken på sanktionsavgifterna. En sanktionsavgift ska vara

rimlig med jämförelse av andra typer av överträdelse. En sanktionsavgift på 40 000 kr motsvarar ungefär 8 % av **AA** s och **BB** s respektive årsinkomst, vilket kan jämföras med att Swedbank för några år sedan dömdes till en sanktionsavgift motsvarande ca 7 % av bankens årsomsättning för penningtvättsbrott. I flera andra fall har banker kommit undan med varningar och förelägganden om att rätta till brister utan sanktionsavgift. Det är orimligt att banker som begår allvarliga penningtvättsbrott kommer lindrigare undan än privatpersoner som begår mindre överträdelse.

UTREDNING OCH HANDLÄGGNING

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid huvudförhandlingen har **AA** och **BB** hörts.

Finansinspektionen har som bevisning åberopat avsluts- och orderlistor, kundprofil samt orderlogg för den samägda privata depån.

AA och **BB** har som bevisning åberopat en ägarförteckning för Aktiesparkklubben Sound Invest.

DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

Påförande av sanktionsavgifter vid marknadsmanipulation regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk m.m. (marknadsmissbruksförordningen) och lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen).

Av artiklarna 12.1.a och 15 i marknadsmissbruksförordningen framgår det att utförande av en transaktion, läggandet av en handelsorder eller annat beteende som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation vilket är otillåtet. Det krävs inte uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse ska kunna konstateras, utan det är tillräckligt att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris.

Bilaga I till marknadsmissbruksförordningen listar olika indikatorer på sådan marknadsmanipulation som beskrivs i artikel 12.1 a i marknadsmissbruksförordningen. Dessa indikatorer specificeras vidare i bilaga II till kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/522 av den 17 december 2015 (kommissionens delegerade förordning). I punkt 3 c) anges att transaktioner som utförs till följd av att samma part eller olika men samverkande parter samtidigt, eller nästan samtidigt, lägger köp- och säljorder med liknande kvantitet och pris, s.k. improper matched order, är en sådan indikator på marknadsmanipulation.

Artikel 12.1.a marknadsmissbruksförordningen innehåller ett undantag från förbudet mot marknadsmanipulation i fall där personen som inlett en transaktion, lagt en handelsorder eller utför något annat beteende, kan påvisa att dessa transaktioner, handelsorder eller beteenden har utförts av legitima skäl och stämmer överens med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13. Godtagen marknadspraxis innebär att praxisen måste vara fastställd av den behöriga myndigheten för handelsplatsen i fråga och vara i kraft vid tidpunkten för gärningen (se prop. 2016/17:22 s. 407). Finansinspektionen, som är den behöriga myndigheten i Sverige, har inte fastställt någon sådan praxis. Eftersom det inte finns någon etablerad godtagen marknadspraxis i Sverige är undantaget inte tillämpligt.

Av 5 kap. 1 § 2 kompletteringslagen följer att Finansinspektionen ska ingripa mot den som har överträtt förbudet mot marknadsmanipulation. Enligt 17 § i samma kapitel har Finansinspektionen möjlighet att avstå från ett ingripande bl.a. om överträdelsen är

ringa, ursäktlig eller om det annars finns särskilda skäl. Av förarbetena framgår att med ringa överträdelse bör förstås överträdelser som framstår som bagatellartade. Vidare framgår att en överträdelse kan vara ursäktlig om det är uppenbart att överträdelserna har begåtts av förbiseende. Särskilda skäl kan enligt förarbetena föreligga om det exempelvis är fråga om en underårig som överträtt marknadsmissbruksförordningen och det förefaller orimligt att besluta om en sanktion mot denne. (Se prop. 2016/17:22, s. 391–392.)

AA s och BB s agerande har utgjort marknadsmanipulation

AA och BB har vidgått att de genomfört de aktuella transaktionerna på det sätt som Finansinspektionen har gjort gällande, vilket också får stöd av utredningen i övrigt. Det är därmed utrett att AA och BB nästan samtidigt har lagt köp- och säljorder med liknande kvantitet och pris. Enligt tingsrätten har agerandet utgjort s.k. improper matched orders, vilket är en åtgärd som beskrivs som en indikation på marknadsmanipulation i artikel 3 c) i bilaga II till kommissionens delegerade förordning.

Enligt tingsrätten har AA s och BB s agerande typiskt sett varit ägnat att vilseleda marknaden. Det är genom utredningen klarlagt att AA och BB vid transaktionerna haft kännedom om varandra och villkoren för transaktionerna, vilket övriga aktörer på marknaden inte haft. Genom transaktionerna har de skickat vilseledande signaler till marknaden om såväl tillgång som efterfrågan på den aktuella aktien. Det saknar betydelse huruvida andra aktörer på marknaden rent faktiskt påverkats av deras åtgärder. De aktuella transaktionerna har inneburit en risk för en sådan effekt. Att aktien normalt har en varierande kursutveckling eller huruvida det har skett en verklig ägarförändring såsom AA och BB har anfört har alltså inte någon avgörande betydelse. Transaktionerna har därmed i objektiv mening inneburit en överträdelse av förbudet mot marknadsmanipulation.

Transaktionerna har utgjort 47,9 procent av den totala omsättningen i aktien den 20 december 2023, 8,7 procent av den totala omsättningen i aktien den 21 december 2023, och 61,5 procent av den totala omsättningen i aktien den 22 december. Vidare har transaktionerna uppgått till totalbelopp om 315 000 kr, 20 700 kr, respektive 346 500 kr. AA s och BB s ordrar har vidare gått till flera delavslut mot varandra under flera dagar. Det kan därför inte vara fråga om en ringa eller ursäktlig överträdelse. Vad AA och BB har anfört om att de inte haft för avsikt att manipulera marknaden förändrar inte bedömningen. Det har inte heller i övrigt framkommit omständigheter som talar för att det finns särskilda skäl för att avstå ingripande. AA och BB ska därför betala varsin sanktionsavgift.

Sanktionsavgifterna ska bestämmas till 40 000 kr

Vid valet av ingripande ska Finansinspektionen enligt 5 kap. 15 § kompletteringslagen ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar. Vidare ska särskild hänsyn tas till den berörda personens finansiella ställning och, om det går att fastställa, den vinst som personen, eller någon annan, gjort till följd av regelöverträdelsen (5 kap. 18 § kompletteringslagen). I försvårande riktning ska det beaktas om den som har begått överträdelsen tidigare har begått en överträdelse. Vid denna bedömning bör särskild vikt fästas vid om överträdelserna är likartade och den tid som har gått mellan de olika överträdelserna. I förmildrande riktning ska beaktas om den som har begått överträdelsen i väsentlig utsträckning genom ett aktivt samarbete underlättat utredningen, har vidtagit åtgärder efter överträdelsen för att undvika att den upprepas, och förorsakats men till följd av att han eller hon på grund av överträdelsen blir eller kan antas bli avskedad eller uppsagd från anställning eller drabbas av annat hinder eller synnerlig svårhet i yrket- eller näringsutövning (5 kap. 16 § kompletteringslagen).

Sanktionsavgiften för överträdelser i form av handel med små volymer av aktier ska

som utgångspunkt bestämmas till mellan 40 000 och 140 000 kr. En sanktionsavgift på 70 000 kr utgör normalbelopp vid avsaknad av förmildrande eller försvårande omständigheter, men en helhetsbedömning får göras i det enskilda fallet (se NJA 2020 s. 858 ”Enpetarna I–III”).

Det nu aktuella målet gäller ett förfarande som har pågått under en tredagarsperiod och där handeln mellan den samägda depån och bolagsdepån tillhörande Sound Invest AB under åtminstone två av dessa dagar utgjort en betydande andel av dagsomsättningen i aktien. Det finns däremot inga uppgifter om att **AA** och **BB**

tidigare har varnats för liknande beteende, att de haft något uppsåt att manipulera marknaden, eller att de har gjort någon vinst till följd av regelöverträdelsen. Utredningen visar inte att det föreligger några andra förmildrande eller försvårande omständigheter som skulle kunna påverka sanktionsavgiftens storlek. Sanktionsavgifternas storlek ska därför bestämmas till 40 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (TR-01)

Ett överklagande ställs till Svea hovrätt och ska, med hänsyn till mellankommande helgdag, ha inkommit till tingsrätten senast den 27 december 2024. Prövningstillstånd krävs.

Embla Åkerlund